

Správa o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím za rok 2022 a návrh na jeho aktualizáciu

V Slovenskej republike bol vypracovaný *Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020*, ktorý bol aktualizovaný a vyhodnocovaný každé 2 roky ([uvedené dokumenty sú uverejnené na webstránke MPSVR SR](#)).

Uznesením vlády SR č. 109 dňa 24. februára 2021 bol schválený *Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030*. V zmysle uznesenia vláda SR uložila členom vlády zabezpečiť plnenie úloh vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030 v rámci schválených limitov výdavkov príslušnej rozpočtovej kapitoly *do 31. decembra 2030*. Materiál bol tvorený ako otvorený dokument s aktualizáciou a vyhodnocovaním *každý rok*.

Správa o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím za rok 2021 a návrh na jeho aktualizáciu bola schválená vládou SR dňa 5. októbra 2022 (uznesenie vlády SR 610/2022). Prílohu dokumentu tvorí prvá súhrnná správa, pričom dokumentuje plnenie úloh v roku 2021.

Správa o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím za rok 2022 a návrh na jeho aktualizáciu bola vypracovaná na základe uznesenia vlády SR č. 610/2022, v zmysle ktorého majú členovia vlády predložiť Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR odpočet plnenia úloh vyplývajúcich zo Správy o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím za rok 2021 s návrhom na jej aktualizáciu na ďalšie obdobie s termínom do 31. marca 2023. Zároveň má Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR povinnosť predložiť na rokovanie vlády SR Správu o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím za rok 2022 a návrh na jeho aktualizáciu do 30. septembra 2023.

Materiál dokumentuje plnenie úloh v roku 2022 a sú v ňom zahrnuté nové oblasti, nové opatrenia ako aj aktualizácia niektorých úloh. Dokument bol pripravovaný za účasti viacerých odborníkov z rôznych oblastí tak, aby bolo pokryté nielen široké spektrum jednotlivých oblastí, ale zároveň, aby bola zabezpečená aj prepojenosť a kompatibilita všetkých opatrení a úloh. Cieľom je vytvoriť optimálne podmienky pre implementáciu Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Na jeho tvorbe sa podieľali zástupcovia ústredných orgánov štátnej správy, ostatných orgánov verejnej správy a podľa čl. 4 ods. 3 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím aj osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií.

Oblasti implementácie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím

1 Rovnosť a nediskriminácia (čl. 5)

Všetky osoby sú si rovné pred zákonom a podľa zákona a mali by mať nárok na rovnakú ochranu a na rovnaký úžitok zo zákona bez akejkoľvek diskriminácie. V SR je diskriminácia na základe zdravotného postihnutia zakázaná a osoby so zdravotným postihnutím majú zaručenú rovnakú a účinnú právnu ochranu pred diskrimináciou z akýchkoľvek dôvodov.

Pri predchádzaní diskriminácie sa do roku 2030 príjmu nasledujúce opatrenia:

1.1 prijať novelu antidiskriminačného zákona tak, aby obsahovala primerané úpravy vo všetkých oblastiach života osôb so zdravotným postihnutím v súlade s odporúčaniami Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím

- MS SR do roku 2023 vypracuje návrh novely antidiskriminačného zákona, ktorý bude obsahovať definíciu diskriminácie na základe zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach života, definíciu primeraných úprav, definíciu viacnásobnej diskriminácie a neposkytnutie primeraných úprav ako diskrimináciu na základe zdravotného postihnutia
  - Merateľný ukazovateľ: prijatá novela antidiskriminačného zákona

Aktualizácia opatrenia

- MS SR *do roku 2024* vypracuje návrh novely antidiskriminačného zákona, ktorý bude obsahovať definíciu diskriminácie na základe zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach života, definíciu primeraných úprav, definíciu viacnásobnej diskriminácie a neposkytnutie primeraných úprav ako diskrimináciu na základe zdravotného postihnutia

1.2 prijať koncepčné zmeny rodinného práva v rámci rekodifikácie občianskeho práva

- MS SR *do roku 2024* predloží nový zákon o rodine do legislatívneho procesu, v ktorom ustanoví, že rodič s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony nebude automaticky vylúčený z výkonu rodičovských práv a povinností, ale bude obmedzený vo výkone týchto práv len v tom rozsahu, v ktorom má sám obmedzenú spôsobilosť na právne úkony – **splnené**
  - Merateľný ukazovateľ: prijatá novela zákona o rodine

Odpočet plnenia:

Novelou zákona o rodine vykonanou zákonom č. 338/2022 Z. z. s účinnosťou od 1.1.2023 boli na základe zásadných pripomienok Komisarčky pre osoby so zdravotným postihnutím vykonané v § 28 ods. 3 tieto novelizačné zmeny:

V § 28 ods. 3 prvej vete sa za slovom „nežije“ vypúšťa čiarka a slová „je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu“ sa nahrádzajú slovami „alebo je neznámy“. V § 28 ods. 3 sa na konci pripája táto veta: „Ak je jeden z

rodičov obmedzený v spôsobilosti na právne úkony, druhý rodič vykonáva rodičovské práva a povinnosti sám len v takom rozsahu, v akom je spôsobilosť prvého rodiča na právne úkony súdom obmedzená.“.

2 Prístupnosť (čl. 9)

S cieľom umožniť osobám so zdravotným postihnutím, aby mohli žiť nezávislým spôsobom života a plne sa podieľať na všetkých aspektoch života, SR prijme príslušné opatrenia, ktoré zabezpečia osobám so zdravotným postihnutím, na rovnakom základe s ostatnými, prístup k fyzickému prostrediu, k doprave, k informáciám a komunikácii, vrátane informačných a komunikačných technológií a systémov, ako aj k ďalším prostriedkom a službám dostupným alebo poskytovaným verejnosti, a to tak v mestských, ako aj vo vidieckych oblastiach.

2.1 zvýšiť prístupnosť dopravných prostriedkov a dopravnej infraštruktúry

- MD SR do roku 2023 zmapuje stav bariérových a bezbariérových vozidiel verejnej osobnej dopravy
- MD SR do roku 2023 zmapuje prístupnosť dopravných stavieb
  - Merateľný ukazovateľ: analýza stavu

Odpočet plnenia:

Letiská:

Bratislava (BTS): terminál je bezbariérový, nízkopodlažné autobusy, (Cobus) a hasičské auto s nakladacou plošinou.

Košice (KSC): terminál je bezbariérový, nízkopodlažné autobusy.

Poprad-Tatry (TAT): používa špeciálne upravený vozík.

Piešťany (PZY): má bezbariérový prístup do budov na odbavenie cestujúcich, nemá žiadne bezbariérové vozidlá.

Žilina (ILZ): všetky dopravné stavby a priestory sú bezbarierové.

Železnice: k zmapovaniu prístupnosti dopravných stavieb pre cestujúcu verejnú dopravu bol cestou "Projektu ŽSR č. 02/2020 Spracovanie databázy prístupnosti železničných staníc ŽSR" (Projekt) zmapovaný existujúci stav prístupnosti.

ZSSK vlastní 141 bezbariérových ucelených jednotiek z celkového počtu 154 jednotiek. ZSSK vlastní 36 bezbariérových osobných vozňov z celkového počtu 728 vozňov.

Informácia bola spracovávaná vo februári 2023. Prehľad dodaných nových súprav za predchádzajúce obdobie financovaných z európskych prostriedkov je prístupný aj na adrese štátneho dopravcu Projekty Európskej únie | ZSSK

Banskobystrický samosprávny kraj

Vozidlá prímestskej dopravy: 498

- z toho nízkopodlažných autobusov: 251
- z toho autobusov vybavených rampou: 251

Autobusové stanice: 11

- z toho staníc s bezbariérovým prístupom: 8
- z toho staníc vybavených iným vybavením: 8

Bratislavský samosprávny kraj

Vozidlá prímestskej dopravy: 225

- z toho nízkopodlažných autobusov: 225 (*poznámka: plus každé nízkopodlažné vozidlo je vybavené aj sklopnou plošinou na prekonanie medzery medzi nástupišťom a podlahou vozidla)
- z toho autobusov vybavených rampou: 0

Autobusové stanice: 3

- z toho staníc s bezbariérovým prístupom: 2
- z toho staníc vybavených iným vybavením: 0

Nitriansky samosprávny kraj:

Vozidlá prímestskej dopravy: 449

- z toho nízkopodlažných autobusov: 105
- z toho autobusov vybavených rampou: 0

Autobusové stanice: 6

- z toho staníc s bezbariérovým prístupom: 11
- z toho staníc vybavených iným vybavením: 0

Prešovský samosprávny kraj:

Vozidlá prímestskej dopravy: 568

- z toho nízkopodlažných autobusov: 84
- z toho autobusov vybavených rampou: 84

Autobusové stanice: 19

- -z toho staníc s bezbariérovým prístupom: 16
- -z toho staníc vybavených iným vybavením: 2

Trenčiansky samosprávny kraj:

Vozidlá prímestskej dopravy: 420

- z toho nízkopodlažných autobusov: 76
- z toho autobusov vybavených rampou — 76 (autobusy s nájazdovou plošinou)

Autobusové stanice: nedisponujeme údajom

- z toho staníc s bezbariérovým prístupom
- z toho staníc vybavených iným vybavením

Trnavský samosprávny kraj:

Vozidlá prímestskej dopravy: 347

- z toho nízkopodlažných autobusov: 39
- z toho autobusov vybavených rampou: 39

Autobusové stanice: 7

- z toho staníc s bezbariérovým prístupom: 4
- z toho staníc vybavených iným vybavením: 0

Žilinský samosprávny kraj:

Vozidlá prímestskej dopravy: 454

- z toho nízkopodlažných autobusov: 54
- z toho autobusov vybavených rampou: 4

Autobusové stanice: 10

- z toho staníc s bezbariérovým prístupom: 0
- z toho staníc vybavených iným vybavením: 0

- MD SR bude priebežne systematicky zvyšovať počet bezbariérových vozidiel verejnej osobnej dopravy
- MDV SR bude *priebežne* systematicky zvyšovať prístupnosť autobusových, železničných staníc a zastávok a letísk prevádzkovaných letiskovými spoločnosťami

- Merateľný ukazovateľ: podiel prístupných vozidiel verejnej dopravy na celkovom počte vozidiel verejnej dopravy a podiel prístupných dopravných stavieb

Odpočet plnenia:

Letiská: prístupné dve letiská prevádzkované letiskovými spoločnosťami, z ktorých sa vykonáva obchodná letecká doprava (Letisko M. R. Štefánika Bratislava a Letisko Košice).

Železnice: prístupnosť železničných staníc a zastávok je zvyšovaná každou zrealizovanou modernizáciou. V minulom roku bola ukončená stavba modernizácie železničnej infraštruktúry „ŽSR, Modernizácia trate Púchov – Žilina, pre rýchlosť do 160 km/hod., I. etapa – (úsek Púchov - Považská Teplá)“.

Príprava a realizácia stavieb železničnej infraštruktúry:

1. ŽSR, Dostavba zriaďovacej stanice Žilina – Teplička a nadväzujúcej železničnej infraštruktúry v uzle Žilina – projekt v realizácii, predpokladaný čas realizácie do 12/2024 (projekt je fázovaný, ukončenie 1. fázy do 12/2023).
2. ŽSR, Terminály integrovanej osobnej prepravy v Bratislave, úsek Devínska Nová Ves – Bratislava hlavná stanica – Podunajské Biskupice, TIOP č. 2 Bratislava-Bory – projektová príprava, predpokladaný čas realizácie do 12/2024.
3. ŽSR, Terminály integrovanej osobnej prepravy v Bratislave, úsek Devínska Nová Ves – Bratislava hlavná stanica – Podunajské Biskupice, TIOP č. 6 Bratislava-Ružinov – odbočka a Bratislava-Ružinov – zastávka – projektová príprava, rok začatia a ukončenia 2024.
4. ŽSR, Terminály integrovanej osobnej prepravy v Bratislave, úsek Devínska Nová Ves – Bratislava hlavná stanica – Podunajské Biskupice, TIOP č.7 Bratislava-Vrakuňa – projektová príprava, predpokladaný čas realizácie do 12/2023.
5. ŽSR, Terminál integrovanej osobnej prepravy Trebišov – v realizácii, predpokladaný čas realizácie do 10/2023.
6. ŽSR, Modernizácia železničnej trate Devínska Nová Ves – štátna hranica SR/ČR – projektová príprava a realizácia úseku Kúty – Brodské (odovzdané stavenisko 6/2023).
7. Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Liptovský Mikuláš – Poprad-Tatry (mimo) – 1. etapa (Poprad-Tatry – Lučivná) – prebieha realizácia stavby.
8. ŽSR, Modernizácia koridoru, štátna hranica ČR/SR – Čadca – Krásno nad Kysucou (mimo), železničná trať, 3. etapa.

- MDV SR bude *každoročne* zverejňovať podiel prístupných vozidiel verejnej dopravy na celkovom počte vozidiel verejnej dopravy, podiel prístupných dopravných stavieb

- Merateľný ukazovateľ: zverejnený materiál

Odpočet plnenia:

Letiská: neaplikuje sa pre letisko.

Železnice: aktuálny stav prístupnosti jednotlivých stavebných objektov a zariadení stavieb železničných staníc a zastávok pre cestujúcu verejnú je zverejnený na [webovej stránke ŽSR](#). ZSSK má 91,6% ucelených jednotiek bezbariérových a 4,9% bezbariérových vozňov.

Aktualizácia opatrenia

- MD SR *do roku 2024* zmapuje stav bariérových a bezbariérových vozidiel verejnej osobnej dopravy
- MD SR *do roku 2024* zmapuje prístupnosť dopravných stavieb
- MD SR bude *priebežne* systematicky zvyšovať počet bezbariérových vozidiel železničnej dopravy
- MD SR bude *priebežne* systematicky zvyšovať prístupnosť železničných staníc a zastávok a letísk prevádzkovaných letiskovými spoločnosťami a v spolupráci s vyššími územnými celkami, obcami a vlastníkmi autobusových staníc prístupnosť autobusových staníc a zastávok
- MD SR bude v spolupráci s ostatnými objednávatelmi verejnej osobnej dopravy (vyššie územné celky, obce) *každoročne* zverejňovať podiel prístupných vozidiel verejnej dopravy na celkovom počte vozidiel verejnej dopravy, podiel prístupných dopravných stavieb

2.2 inštalovať digitálne informačné tabule s hlasovým oznamovaním na dožiadanie (napr. kombinácia digitálnej tabule a akustického hlásiča) pre nevidiacich na zástavky železničnej a vodnej dopravy v každom meste a do budov železničných staníc, letísk a osobných prístavov

- MD SR *do roku 2023* zmapuje umiestnenie digitálnych informačných tabúľ na zástavkách železničnej a vodnej doprave a budovách letísk ako aj v budovách železničných, letísk prevádzkovaných letiskovými spoločnosťami a osobných prístavov, vrátane informačných bariér pre osoby so zrakovým postihnutím a osoby s inými poruchami čítania
  - Merateľný ukazovateľ: analýza stavu/počtu

Odpočet plnenia:

Letiská: digitálne informačné tabule sú nainštalované na Letiskách M. R. Štefánika a Letisku Košice. Ostatné letiskové spoločnosti sú malé a majú len malý počet chartrových letov.

Bratislava (BTS): 2 informačné panely umiestnené vo verejnej časti medzi vstupmi do terminálu A

- 1 pred vstupom na Odlety

- 1 pred vstupom na Prílety

Košice (KSC): informačné panely.

Poprad-Tatry TAT: sa nevyužívajú digitálne informačné tabule s hlasovým oznamovaním na dožiadanie pre nevidiacich.

Piešťany (PZY): nemá žiadne digitálne informačné tabule, cestujúci sú informovaní len hlasovým oznamovaním a osobnou asistenciou

Žilina (ILZ): v roku 2022 boli inštalované informačné tabule, navádzacie pásy a popis v Braillovom písme na všetky vytypované miesta pohybu cestujúcej verejnosti

Vodná doprava: počet informačných tabúľ pre pravidelnú vnútroštátnu verejnú osobnú lodnú dopravu v SR je 0. Pravidelná vnútroštátna verejná osobná lodná doprava nie je zatiaľ zavedená na žiadnom vodnom toku a teda neexistujú zastávky, kde by mali byť inštalované digitálne informačné tabule.

Železnice: zmapovanie informačných tabúľ bolo súčasťou „Projektu ŽSR č. 02/2020 Spracovanie databázy prístupnosti železničných staníc ŽSR“. Údaje o zistenom stave sú výstupy o jednotlivých zastávkach a staniach na web stránke Zoznam staníc a ich

prístupnosť | ŽSR (zsr.sk) kde sú informácie o nástupištiach, označeniach, informačných pultoch, pulte predaja cestovných lístkov, toaletách, parkoviskách.

- MD SR bude *priebežne* systematicky inštalovať digitálne informačné tabule na zástavky železničnej, leteckej a vodnej dopravy v každom meste a do budov železničných staníc, letísk prevádzkovaných letiskovými spoločnosťami a osobných prístavov, vrátane inštalácie hlasového oznamovania na dožiadanie, popisov v Braillovom písme, reliéfnej grafike a vo zväčšenej čiernotlačí
  - Merateľný ukazovateľ: počet nainštalovaných digitálnych informačných tabúľ

Odpočet plnenia:

Letiská:

Bratislava (BTS): 2 informačné panely s piktogramami a komunikátorom na kontaktných miestach.

Košice (KSC): informačné panely.

Žilina (ILZ): čiastočne splnené (inštalácia hlasového oznamovania na dožiadanie je plánovaná v 2024).

Železnice: inštalovanie informačných tabúľ sa vykonáva v každej stavbe v rámci modernizácií a cielených rekonštrukcií, ak to finančné prostriedky umožňujú. Údaje o zistenom stave sú výstupy o jednotlivých zástávkach a staniciach na web stránke Zoznam staníc a ich prístupnosť | ŽSR (zsr.sk).

Rekonštrukcia ŽST Vrútky – výpravná budova a informačný systém pre cestujúcich HAVIS, 1. etapa – predpokladané začatie realizácie 2024. Ďalšie plánované rekonštrukcie staníc: ŽST Komárno – rekonštrukcia staničnej budovy a prislúchajúcich objektov ŽST Štúrovo – rekonštrukcia staničnej budovy a prislúchajúcich objektov Rekonštrukcia zástávok na trati TEŽ – Nový Smokovec, Dolný Smokovec, Popradské Pleso.

- MD SR bude *každoročne* zverejňovať umiestňovanie digitálnych informačných tabúľ vrátane digitálnych informačných tabúľ s hlasovým oznamovaním na dožiadanie
  - Merateľný ukazovateľ: zverejnený materiál

Odpočet plnenia:

Letiská:

Bratislava (BTS): webová stránka letiska

Košice (KSC): webová stránka letiska

Železnice:

Detailnejšie a aktualizované informácie ohľadom prístupnosti sú dostupné na stránke ŽSR Zoznam staníc a ich prístupnosť | ŽSR (zsr.sk).

Aktualizácia opatrenia

- MD SR *do roku 2024* zmapuje umiestnenie digitálnych informačných tabúľ na zástávkach železničnej a vodnej dopravy a budovách letísk ako aj v budovách železničných staníc, letísk prevádzkovaných letiskovými spoločnosťami a

osobných prístavov, vrátane informačných bariér pre osoby so zrakovým postihnutím a osoby s inými poruchami čítania

- MD SR bude *priebežne* systematicky inštalovať digitálne informačne tabule na zástavky železničnej, terminálov a prístavov, v prípade železničnej dopravy prioritne na vybrané zástavky určené podľa významu danej zástavky z pohľadu obratu cestujúcich za 24 hodín, počtu liniek (spojov) prechádzajúcich danou zástavkou, prípadne z hľadiska prestupných väzieb a do budov železničných staníc, letísk prevádzkovaných letiskovými spoločnosťami a osobných prístavov, vrátane inštalácie hlasového oznamovania na dožiadanie, popisov v Braillovom písme, reliéfnej grafike a vo zväčšenej čiernotlačí

2.3 vydávať a sprístupňovať periodické a neperiodické publikácie a ďalšie dokumenty pre osoby so zrakovým postihnutím a pre osoby s inými poruchami čítania

- MK SR bude *priebežne* aktívne podporovať vydávanie a sprístupňovanie periodických a neperiodických publikácií a ďalších dokumentov pre osoby so zrakovým postihnutím a osoby s inými poruchami čítania prostredníctvom aktivít Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči
  - Merateľný ukazovateľ: počet vydaných a sprístupnených publikácií

Odpočet plnenia:

Neperiodické publikácie:

- 148 titulov kníh v Braillovom písme (1 006 kn. j.),
- 192 titulov kníh vo zvukovom zázname (3 801 kn. j.),

6 druhov kalendárov na rok 2023 v Braillovom písme, vo zväčšenom type písma a v reliéfnej grafike.

Periodické publikácie: 17 titulov časopisov v prístupných formátoch pre osoby so zrakovým postihnutím a osoby s inými poruchami čítania.

- MK SR bude *priebežne* aktívne podporovať činnosť Slovenskej autority pre Braillovo písmo

- Merateľný ukazovateľ: počet podporených aktivít

Odpočet plnenia:

1. Pravidlá písania a používania Braillovo písma v Slovenskej republike: písanie znakov a symbolov v Braillovom písme v základných zápisoch prírodovedných predmetov. SKN, Levoča, 2022. 155 s. ISBN 978-80-18-10780-5.

2. Dokumentárny film Nevidím. SKN, Levoča, 2022: film obsahuje audiokomentár pre nevidiacich v slovenskom/anglickom jazyku, titulky v slovenskom/anglickom jazyku pre osoby so sluchovým postihnutím a tľmočenie do slovenského posunkového jazyka.

Film je súčasťou osvetovej kampane Slovenskej autority pre Braillovo písmo a predstavuje modernú prezentáciu Braillovo písma v živote nevidiaceho.

- MK SR bude *priebežne* podporovať sprístupňovanie digitalizovaných textov učebníc a ďalších monografií z fondu Slovenskej národnej knižnice v Martine a Centra vedecko-technických informácií SR v Bratislave prostredníctvom digitálnej knižnice Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči

- Merateľný ukazovateľ: počet sprístupnených digitalizovaných textov učebníc

Odpočet plnenia:

V digitálnej knižnici SKN: 38 titulov, z toho v spolupráci s Centrom vedecko-technických informácií SR v Bratislave 29 titulov učebníc, v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou v Martine 9 titulov učebníc.

- MK SR prostredníctvom Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči bude *každoročne* zverejňovať počet vydaných publikácií pre osoby so zrakovým postihnutím, počet publikácií určených pre všeobecnú verejnosť sprístupnených osobám so zrakovým postihnutím, počet zdigitalizovaných textov učebníc a ďalších monografií

- Merateľný ukazovateľ: počet vydaných publikácií

Odpočet plnenia:

Neperiodické publikácie:

- 148 titulov kníh v Braillovom písme (1 006 kn. j.),
- 192 titulov kníh vo zvukovom zázname (3 801 kn. j.),

6 druhov kalendárov na rok 2023 v Braillovom písme, vo zväčšenom type písma a v reliéfnej grafike.

Periodické publikácie: 17 titulov časopisov v prístupných formátoch pre osoby so zrakovým postihnutím a osoby s inými poruchami čítania.

2.4 vydávať a sprístupňovať digitalizované učebnice a ďalšie monografie vo formátoch prístupných osobám so zdravotným postihnutím

- MK SR v spolupráci s MŠVVŠ SR *do roku 2024* sprístupní digitalizované učebnice z edičného portálu (<https://edicnyportal.iedu.sk/>) Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a sprístupnenie monografií z fondu Slovenskej národnej knižnice v Martine prostredníctvom digitálnej knižnice Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči

- Merateľný ukazovateľ: počet sprístupnených digitalizovaných učebníc z edičného portálu (<https://edicnyportal.iedu.sk/>) Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a počet sprístupnenej monografie z fondu Slovenskej národnej knižnice v Martine

Odpočet plnenia:

Priebežný stav plnenia: 0 titulov učebníc.

Napriek vynaloženému niekoľkoročnému úsiliu a výzvam zo strany SKN Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky neposkytlo súčinnosť k začatiu plnenia tohto opatrenia. Väčšina učebníc v pdf verzii je v súčasnosti v eAktovke len z dôvodu platnosti mimoriadnej situácie v SR, pretože skončila platnosť zmluvy s dodávateľom. V súvislosti s aktuálnosťou obsahu predmetných pdf verzii poznamenávame, že viaceré z nich už nekorešpondujú s obsahom aktuálne schválenej verzie učebnice vydané v printovej verzii a z dôvodu pripravovanej zmeny kurikula pre základné vzdelávanie budú vytvárané nové edukačné publikácie v súlade s novým kurikulom. Aktuálne MŠVVŠ SR pracuje na kurikulárnej reforme, ktorej

súčasťou je aj reforma učebnicovej politiky, vrátane zámeru digitalizovania učebníc, z ktorej budú benefitovať všetci žiaci bez rozdielu, čo je v súlade s plnením reformy 1 komponentu 7 POO SR.

Počet prístupných monografií z fondu Slovenskej národnej knižnice v Martine: priebežný stav plnenia 0 titulov monografií. Slovenská národná knižnica v Martine nemá doteraz funkčný systém prístupnosti zdigitalizovaných monografií.

2.5 zabezpečiť prístupné informačné systémy verejnej správy a prístupné e-služby poskytované verejnosti

- MIRRI SR *od roku 2023* uskutoční každoročný monitoring prístupnosti webových sídiel a mobilných aplikácií v oblasti verejnej správy
  - Merateľný ukazovateľ: počet zmonitorovaných webových sídiel a mobilných aplikácií
- MIRRI SR bude *od roku 2023* každoročne zvyšovať povedomie v oblasti prístupnosti webových sídiel a mobilných aplikácií pre subjekty verejného sektora, fyzické a právnické osoby, ktoré prejavia záujem o zvyšovanie povedomia v tejto oblasti
  - Merateľný ukazovateľ: počet školení a odborných konzultácií

2.6 zabezpečiť transpozíciu smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb

- MPSVR SR *do roku 2022* transponuje smernicu 2019/882 do národnej legislatívy – **splnené**
  - Merateľný ukazovateľ: prijatá legislatíva

Odpočet plnenia:

Zákon č. 351/2022 Z. z. o prístupnosti výrobkov a služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Nová úloha

- MPSVR SR *do roku 2023* pripraví návrh nariadení vlády SR, ktorými sa zabezpečí implementácia zákona č. 351/2022 Z. z. o prístupnosti výrobkov a služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov
  - Merateľný ukazovateľ: prijatá legislatíva

2.7 zabezpečiť uplatňovanie horizontálnej základnej podmienky Implementácia a uplatňovanie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCRPD) v súlade s rozhodnutím Rady 2010/48/ES v novom PO 2021-2027

- MPSVR SR *priebežne do roku 2027* bude posudzovať investičné projekty a ich súlad s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a zabezpečenie prístupnosti v súlade s jeho článkom 9

- Merateľný ukazovateľ: počet posúdených projektov

Odpočet plnenia:

Gestorovi HP neboli v roku 2021 a 2022 zaslané žiadne výzvy.

Nové opatrenie

2.8 vytvoriť koncepciu bezpečnosti a vhodnosti výstavby a jednotnej technickej politiky určením všeobecných technických požiadaviek na výstavbu, vrátane požiadaviek na bezbariérové užívanie stavieb

- ÚPÚPaV SR v roku 2023 prizve do pracovnej skupiny pre prípravu vyhlášky o bezbariérovom užívaní stavieb predstaviteľov organizácií osôb so zdravotným postihnutím, ktoré nominuje NROZPvSR

- Merateľný ukazovateľ: počet prizvaných členov

- ÚPÚPaV SR do roku 2024 zabezpečí prostredníctvom legislatívnej úpravy všeobecné technické požiadavky na výstavbu, ktoré budú zamerané na tvorbu bezbariérového prostredia

- Merateľný ukazovateľ: prijatá legislatíva

Nové opatrenie

2.9 zabezpečiť zvyšovanie povedomia v oblasti verejného obstarávania

- ÚVO od roku 2024 zabezpečí edukáciu verejných obstarávateľov a obstarávateľov v oblasti implementácie sociálneho hľadiska vo verejnom obstarávaní

- Merateľný ukazovateľ: počet školení a odborných konzultácií

3 Rizikové a humanitárne situácie (čl. 11)

SR prijme všetky nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie ochrany a bezpečnosti osôb so zdravotným postihnutím v rizikových situáciách, vrátane ozbrojených konfliktov, núdzových humanitárnych situácií a živelných pohrôm.

3.1 zabezpečiť alternatívny prístup k službám čísla tiesňového volania 112 a k informáciám o ohrození

- MV SR do roku 2022 zavedie mobilnú aplikáciu alebo ekvivalentný nástroj pre prístup k tiesňovým službám a zasielanie varovných správ prispôbených špecifickým potrebám osôb so zdravotným postihnutím s dôrazom na osoby so sluchovým postihnutím – **splnené**

- Merateľný ukazovateľ: počet aktívnych používateľov alternatívneho prístupu k tiesňovým službám, počet tiesňových komunikácií zrealizovaných alternatívnym prostriedkom v priebehu jedného roka a počet varovných správ vydaných štátnymi orgánmi

Odpočet plnenia:

Koncom roka 2022 bola pre presnejšiu polohu volajúceho v tiesni nasadená nová služba Advanced Mobile Location (AML), ktorá zefektívňuje adresné vyslanie záchranných zložiek na miesto udalosti pri ohrození života, zdravia a majetku. Vďaka tejto službe je pomoc volajúcim v tiesni rýchlejšia a ich poloha je známa v metroch. Lokalizácia operátora sa dopĺňa lokalizačnými údajmi získanými z mobilného telefónu volajúceho (GPS/WiFi).

Za rok 2022 eviduje celkovo 16700 tiesňových SMS správ, ako alternatívneho prostriedku tiesňovej komunikácie, prijatých na linke tiesňového volania 112.

3.2 zmapovať potreby cudzincov so zdravotným postihnutím a prijať potrebné opatrenia v súvislosti s konfliktom na UA

- MV SR do 31.12.2022 zmapuje situáciu cudzincov, ktorí prišli na Slovensko z dôvodu prebiehajúceho konfliktu na UA v súvislosti s výskytom zdravotného postihnutia (prevalencia ZP) – **splnené**
  - Merateľný ukazovateľ: počet osôb (cudzincov, ktorí prišli na SK z UA z dôvodu prebiehajúceho konfliktu) so zdravotným postihnutím, počet cudzincov so zdravotným postihnutím umiestnených v zariadeniach poskytujúcich sociálne služby, počet cudzincov poberajúcich podporu pre ŤZP zo strany UNICEF a IOM

Odpočet plnenia:

Počet cudzincov, ktorí prišli na SK z UA z dôvodu prebiehajúceho konfliktu so zdravotným postihnutím a boli umiestnení v azylových zariadeniach za rok 2022:

Záchytný tábor v Humennom – 4 osoby,
Pobytový tábor v Rohovciach – 1 osoba,
Pobytový tábor v Opatovskej Novej Vsi – 0 osôb,
Integračné centrum vo Zvolene – 2 osoby,
Humanitné centrum v Gabčíkove – 20 osôb

Od marca 2022 sa poskytli peňažné príspevky na kompenzáciu ŤZP osobám so štátnou príslušnosťou UA:

Na osobnú asistenciu – 1
Na úpravu bytu 1
Na úpravu rodinného domu – 1
Na prepravu – 1
Na zvýšené výdavky na diétu – 12
Na zvýšené výdavky na hygienu alebo opotrebovanie – 32
Na prevádzku OMV – 21
Na inflačnú pomoc nízkopríjmovým poberateľom ŤZP – 12
Na kúpu pomôcky – 1
Na kúpu zdvíhacieho zariadenia – 2

V zariadeniach sociálnych služieb na konci roka 2022 bolo 29 klientov so štátnou príslušnosťou UA.

MPSVR SR neeviduje počet cudzincov so zdravotným postihnutím umiestnených v zariadeniach poskytujúcich sociálne služby, avšak v zariadeniach sociálnych služieb je k 31.3.2023 umiestnených 65 odídencov.

Počet platných preukazov ŤZP žiadateľom so štátnou príslušnosťou UA k 31.3.2023: 86.

Celkovo UNICEF podporilo 303 rodín s dieťaťom so špecifickými potrebami – t. j. so zdravotným postihnutím a ťažkým zdravotným stavom do decembra 2022.

Podpora UNICEF skončila v decembri 2022 a odvtedy ju prevzalo MPSVR SR. Od decembra do 31.3.2023.

3.3 zabezpečiť informovanosť, vzdelávanie zamestnancov pracujúcich v záchranných zložkách (Policajný zbor, Hasičský a záchranný zbor, ozbrojené sily Slovenskej republiky a iné) ako komunikovať a zachádzať s osobami so zdravotným postihnutím pri zabezpečení ochrany a bezpečnosti osôb so zdravotným postihnutím v rizikových situáciách

- MV SR v spolupráci s MZ SR a MO SR bude *priebežne* podporovať vzdelávacie a informačné podujatia zamestnancom pracujúcich v záchranných zložkách o spôsoboch komunikácie a zaobchádzania s osobami so zdravotným postihnutím v núdzových situáciách
  - Merateľný ukazovateľ: vzdelávania zamestnancov záchranných zložiek formou odborných prednášok, praktických výcvikov, tréningov a cvičení s cieľom na odovzdanie odborných informácií a poznatkov pre prax

Odpočet plnenia:

Zložky Integrovaného záchranného systému, majú vo svojej kompetencii zabezpečovať informovanosť osôb so zdravotným postihnutím a ich poučenie o ochrane v krízových situáciách aj v stave tiesne. Policajti a hasiči v rámci vzdelávania v postupoch poskytovania prvej pomoci, sú upovedomení aj na osobitosti komunikácie s osobami so zdravotným postihnutím. Zdravotne postihnuté osoby sú oboznámené o opatreniach na zabezpečenie ich ochrany a bezpečnosti, o možných ohrozeniach vzniknutých mimoriadnych udalostí a správaní sa v stave tiesne, prostredníctvom informácií zverejnených na stránke MV SR, okresných úradov, obcí a občianskych združení.

Vzhľadom k tomu, že v priebehu rokov 2021 – 2022 bola na Slovensku vyhlásená nepriaznivá epidemiologická situácia a z dôvodu zamedzenia šírenia ochorenia COVID-19, nebolo možné realizovať vzdelávanie v sledovanom období.

Vypracovanie edukačných materiálov, ich zverejnenie na sociálnych sieťach, zaslanie edukačných materiálov hromadnou poštou profesionálnym vojakom a zamestnancom MO SR, zabezpečenie poradenstva poskytovaného psychológmi ozbrojených síl SR.

Nové opatrenie

3.4 zaviesť evidenciu osôb so špecifickými potrebami pre prípady krízových situácií a mimoriadnej udalosti

- MV SR *v roku 2023* vytvorí pracovnú skupinu za účasti zástupcov reprezentatívnych organizácií
  - Merateľný ukazovateľ: počet stretnutí pracovnej skupiny

Nové opatrenie

3.5 novela zákona, pre potreby evidencie osôb so špecifickými potrebami pre prípady krízových situácií a mimoriadnej udalosti

- MV SR v roku 2024 pripraví a legislatívne zavedie systém evidencie osôb so špecifickými potrebami pre prípady krízových situácií a mimoriadnej udalosti
  - Merateľný ukazovateľ: prijatá legislatíva

4 Prístup k spravodlivosti (čl. 13)

SR osobám so zdravotným postihnutím zabezpečí účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými, a to aj poskytnutím procesných a veku primeraných úprav s cieľom uľahčiť im účinné plnenie ich úlohy priamych a nepriamych účastníkov, vrátane úlohy svedkov, vo všetkých súdnych konaniach, a to aj vo fáze vyšetrovania a predbežného konania.

4.1 vyriešiť problematiku opatrovníctva dospelých v Slovenskej republike a zaviesť inštitút podporovaného rozhodovania do právneho poriadku v SR

- MS SR do konca roku 2022 predloží na rokovanie vlády SR návrh novej právnej úpravy (v paragrafovom znení)
  - Merateľný ukazovateľ: prijatá legislatíva

Odpočet plnenia:

V rámci reformy opatrovníctva bola vypracovaná pracovná verzia návrhu právnej úpravy, ktorá reflektuje vecný zámer reformy opatrovníctva ako aj problematiku podporovaného rozhodovania. Tento zámer bol odoslaný zainteresovaným subjektom na pripomienkovanie a práce na novej právnej úprave naďalej trvajú.

Aktualizácia opatrenia

- MS SR do roku 2024 predloží na rokovanie vlády SR návrh novej právnej úpravy (v paragrafovom znení)

4.2 spracovať analýzu inštitútu podporovaného rozhodovania

- MPSVR SR v spolupráci s IVPR vypracuje v roku 2022 analýzu inštitútu podporovaného rozhodovania – **splnené**
  - Merateľný ukazovateľ: vypracovaná analýza

Odpočet plnenia:

V priebehu roku 2022 sa predmetná analýza kompletizovala, výstup bude odovzdaný v roku 2023.

5 Nezávislý spôsob života a začlenenie do spoločnosti (čl. 19)

SR uznáva rovnaké práva všetkých osôb so zdravotným postihnutím žiť v spoločnosti s rovnakými možnosťami a voľbami ako majú ostatní, SR zabezpečí účinné a primerané opatrenia, ktoré umožnia plné užívanie tohto práva osobami so zdravotným postihnutím a ich plné začlenenie a zapojenie do spoločnosti.

5.1 podporiť prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporiť sociálne začlenenie

- MPSVR SR *do roku 2030* urýchli prechod z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť prostredníctvom plnenia cieľov vyplývajúcich z Národnej stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike
  - Merateľný ukazovateľ: o 15 % znížiť podiel prijímateľov sociálnych služieb v inštitucionálnej starostlivosti
- MPSVR SR *do roku 2025* na základe úlohy vyplývajúcej z Plánu obnovy a odolnosti upraví financovanie systému sociálnych služieb
  - Merateľný ukazovateľ: prijatá legislatíva

5.2 pripraviť Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť na roky 2022 – 2026

- MPSVR SR *do 2. kvartálu roku 2022* pripraví Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť na roky 2022 - 2026, ktorý bude obsahovať proces transformácie systému sociálnych služieb, alokáciu finančných zdrojov, oblasť podpory duševného zdravia a mediálnu informačnú kampaň na národnej úrovni o potrebe prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť, o rovnakom prístupe ku všetkým členom spoločnosti, časový rámec je predbežne stanovený nasledovne: návrh konceptu kampane (rok 2023), realizácia kampane (rok 2023 – 2025) – **splnené**
  - Merateľný ukazovateľ: prijatý Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť na roky 2022 – 2026

Odpočet plnenia:

Na Národnú stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti, nadväzuje príslušný akčný plán: [Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť na roky 2022 – 2026](#).

5.3 aktívna podpora prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podpora sociálneho začleňovania

- MPSVR SR *v priebehu roka 2022* vytvorí expertnú pracovnú skupinu, ktorej cieľom bude v spolupráci s analytickými útvarmi ministerstiev pripraviť analýzu

súčasnej situácie v oblasti sociálnych služieb a zároveň navrhnúť možné systémové riešenia v prospech zvyšovania dostupnosti sociálnych služieb na komunitnej úrovni – **splnené**

- Merateľný ukazovateľ: vytvorená expertná skupina

Odpočet plnenia:

Pracovná skupina pre prípravu reformy financovania sociálnych služieb na účely zabezpečenia napĺňania cieľov definovaných Plánom obnovy a odolnosti (Komponent 13) bola zriadená v septembri 2022.

Nový systém financovania zvýši reálnu možnosť realizovať právo na nezávislý spôsob života v komunite.

- MPSVR SR po spustení Informačného systému sociálnych služieb bude metodicky usmerňovať a vzdelávať poskytovateľov, aby dáta, ktoré sú potrebné, boli relevantné aj pre túto oblasť – **splnené**

- Merateľný ukazovateľ: metodické usmernenie, počet vzdelávacích aktivít

Odpočet plnenia:

11 školení pre poskytovateľov sociálnych služieb k evidenciám vedeným v Informačnom systéme sociálnych služieb, viac ako 1 500 účastníkov. Oznamy a metodické príručky pre prácu s informačným systémom sú zverejňované a pravidelne aktualizované aj na webovej stránke ministerstva Informačný systém sociálnych služieb - IS SoS - MPSVR SR (gov.sk).

- MPSVR SR pripraví nový národný projekt a vyhlási výzvy na podporu zariadení sociálnych služieb, ktoré podporia prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť

- Merateľný ukazovateľ: počet výziev a národných projektov

Odpočet plnenia:

V rámci Plánu obnovy a odolnosti SR (Komponent 13) vyhlásená výzva, ktorej cieľom je navýšenie kapacít zariadení komunitného typu. Výzva na predkladanie projektových zámerov na rozšírenie kapacít komunitnej starostlivosti, vyhlásená 5.10.2022. Národný projekt v štádiu prípravy.

Aktualizácia opatrenia

- MPSVR SR pripraví *do konca roka 2023* nový národný projekt a vyhlási výzvy na podporu zariadení sociálnych služieb, ktoré podporia prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť

Nová úloha

- MPSVR SR *do roku 2024* vypracuje návrh opatrení na cielenú podporu peer poradenstva a sebaobhajcov

- Merateľný ukazovateľ: návrh opatrení – 1 materiál

5.4 zjednotiť posudkový systém v oblasti sociálnych služieb a kompenzácií ťažkého zdravotného postihnutia

- MPSVR SR v 2. kvartáli roka 2023 predloží do legislatívneho procesu návrh nového posudkového systému
  - Merateľný ukazovateľ: prijatá legislatíva

5.5 prehodnotiť vybrané druhy sociálnych služieb v rámci novej legislatívy

- MPSVR SR do roku 2025 pripraví novú legislatívu týkajúcu sa sociálnych služieb. V rámci novej legislatívy sa budú obsahovo revidovať vybrané druhy sociálnych služieb tak, aby sa podporovali a rozširovali komplexné habilitačné a rehabilitačné služby a programy pre osoby so zdravotným postihnutím s cieľom dosiahnuť, rozvíjať a udržať individuálne schopnosti potrebné pre samostatnosť a zapojenie do všetkých oblastí života
  - Merateľný ukazovateľ: prijatá legislatíva

5.6 monitorovať skúsenosti osôb so zdravotným postihnutím s diskrimináciou v rozličných oblastiach života, osobitne v oblasti zamestnávania

- ÚKOZP do roku 2030 zabezpečí každoročne monitoring skúseností osôb so zdravotným postihnutím s diskrimináciou v rozličných oblastiach života, osobitne v oblasti zamestnávania
  - Merateľný ukazovateľ: počet monitoringov

Odpočet plnenia:

V roku 2022 Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím vykonal plánované monitorings dodržiavania ľudských práv v 6 zariadeniach sociálnych služieb s celoročnou pobytovou formou a v 3 psychiatrických zariadeniach.

Hlavným prostriedkom hodnotenia je sada nástrojov Svetovej zdravotníckej organizácie - QualityRights Tool Kit a hodnotiace hárky Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT) Rady Európy pre psychiatrické zariadenia.

Aktualizácia opatrenia

- MPSVR SR v spolupráci s ÚKOZP do roku 2030 zabezpečí každoročne monitoring skúseností osôb so zdravotným postihnutím s diskrimináciou v rozličných oblastiach života, osobitne v oblasti zamestnávania

5.7 pripraviť nový zákon o kompenzáciách ťažkého zdravotného postihnutia

- MPSVR SR do roku 2024 pripraví návrh nového zákona, ktorého súčasťou bude reforma posudkovej činnosti, úprava ustanovení o psoch so špeciálnym výcvikom a prehodnotenie niektorých peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia za účelom zjednodušenia a zefektívnenia procesu získavania peňažných príspevkov na kompenzácie
  - Merateľný ukazovateľ: prijatá legislatíva

6 Sloboda prejavu a presvedčenia a prístup k informáciám (čl. 21)

SR prijme všetky príslušné opatrenia, ktorými zabezpečia, aby osoby so zdravotným postihnutím mohli uplatňovať právo na slobodu prejavu a presvedčenia, vrátane slobody vyhľadávať, prijímať a šíriť informácie a myšlienky na rovnakom základe s ostatnými, a to prostredníctvom všetkých foriem komunikácie podľa vlastného výberu

6.1 pripraviť novelu zákona o posunkovom jazyku

- MPSVR SR *do roku 2024* vytvorí pracovnú skupinu za účasti zástupcov reprezentatívnych organizácií, ktorej účelom bude tvorba zákona o posunkovom jazyku
  - Merateľný ukazovateľ: počet stretnutí pracovnej skupiny

6.2 pripraviť novelu zákona o sociálnych službách

- MPSVR SR *do roku 2024* pripraví návrh novely o sociálnych službách, ktorej súčasťou bude aj novelizovaný § 84 ods. 2
  - Merateľný ukazovateľ: novela zákona

7 Vzdelávanie (čl. 24)

SR zabezpečí začleňujúci vzdelávací systém na všetkých úrovniach a celoživotné vzdelávanie bez diskriminácie a na základe rovnosti príležitostí.

7.1 sprístupniť elektronické vzdelávacie dokumenty osobám so zdravotným postihnutím

- MŠVVŠ SR *od roku 2022* sprístupní vzdelávacie webové portály a elektronické dokumenty na nich zverejnené v súlade s pravidlami prístupnosti platnými pre informačné systémy verejnej správy – **splnené**
  - Merateľný ukazovateľ: počet vzdelávacích webových portálov a elektronických dokumentov

Odpočet plnenia:

Vzdelávacia platforma Viki má v čo najvyššej možnej miere zapracované pravidlá prístupnosti - pri internom overovaní prístupnosti na základe metodiky MIRRI dosiahla viac než 80% súlad dodržiavania povinných štandardov prístupnosti webových stránok na základe manuálnej formy overovania s využitím automatizovaných nástrojov. V rámci zvyšovania prístupnosti zverejnených vzdelávacích materiálov boli na Viki zverejnené aj edukačné videá s prekladateľom do znakového jazyka.

7.2 vzdelávať vybrané cieľové skupiny, vrátane osôb so zdravotným postihnutím o právach a dôstojnosti osôb so zdravotným postihnutím, prevencii a odstraňovaní stereotypov a predsudkov voči osobám so zdravotným postihnutím

- SNSLP *každoročne* zrealizuje vzdelávacie podujatia (besedy, semináre, kurzy) pre žiakov základných a stredných škôl; študentov stredných a vysokých škôl; odborných a pedagogických zamestnancov a členov akademickej obce
  - Merateľný ukazovateľ: počet vzdelávacích podujatí

Odpočet plnenia:

V roku 2022:

- a) vzdelávacie aktivity na úrovni špeciálnych základných škôl-prezenčnou formou (Bánovce nad Bebravou, Kremnica, Klenovec). Tematicky boli zamerané na problematiku práv dieťaťa (4 aktivity pre celkom 52 účastníkov), rodovej rovnosti (2 aktivity pre celkom 40 účastníkov), šikany a kyberšikany (1 x 21 účastníkov), ako aj na problematiku obchodovania s ľuďmi (1 x 16 účastníkov),
- b) v rámci pilotného uvedenia vzdelávacej aktivity určenej pre rodičov žiakov prostredníctvom rodičovských združení sa v rámci ŠZŠ vo Veľkom Krtíši uskutočnili 2 online aktivity venované témam šikany a kyberšikany (19 účastníkov) a extrémizmu (19 účastníkov),
- c) 10. ročník súťaže Moje ľudské práva, do ktorého sa zapojilo viacero ŠZŠ (z celkového počtu 160 škôl a 1 030 výtvarných prác),
- d) 4 aktivity v 2 zariadeniach (Domov Márie v Banskej Štiavnici a DSS a DD v Slovenskej Ľupči) pre celkom 101 zamestnancov a klientov ZSS,
- e) 4 podujatia (Ministerstvo životného prostredia SR, Národný inšpektorát práce, Ministerstvo dopravy a výstavby SR) pre celkom 110 účastníkov,
- f) 1 konzultácia pre mesačník Ministerstva obrany SR „obrana o zásade rovného zaobchádzania v kontexte Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím“.

Aktualizácia opatrenia

- SNSLP *každoročne* zrealizuje vzdelávacie podujatia (besedy, semináre, kurzy) pre žiakov základných a stredných škôl; študentov stredných a vysokých škôl; odborných a pedagogických zamestnancov a členov akademickej obce, poskytovateľov sociálnej služby a prijímateľov sociálnej služby

7.3 plniť Stratégiu inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní a opatrení uvedených v akčných plánoch k tejto stratégii

- MŠVVŠ SR v spolupráci uvedenými partnermi bude *do roku 2030* aktívne napínať ciele Stratégie inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní prostredníctvom opatrení uvedených v akčných plánoch k tejto stratégii
  - Merateľný ukazovateľ: podľa Výstupových indikátorov uvedených v 1AP Stratégie

Odpočet plnenia:

MŠVVaŠ SR plní opatrenia a aktivity s viacerými zainteresovanými subjektmi, pričom spolupráca zahŕňa aj koordináciu ich činnosti. Plnenie jednotlivých opatrení a aktivít sa v roku 2022 začína až v druhom polroku, nakoľko samotný Prvý akčný plán plnenia Stratégie inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „1. AP“) bol prijatý vládou SR na základe UV č. 373 dňa 01. júna 2022. Jedna z koordinácií odboru inkluzívneho vzdelávania v súčinnosti s ďalšími útvarmi MŠVVaŠ SR s priamo riadenými organizáciami MŠVVaŠ SR prebehla počas mesiaca november 2022 pri príprave výstupov a ich prezentácii počas monitorovacej návštevy EK.

V rámci prvej oblasti 1. AP zameraného na inkluzívne vzdelávanie a podporné opatrenia ministerstvo školstva SR pripravilo legislatívny návrh modelu podporných opatrení v školstve. Tento návrh modelu podporných opatrení je súčasťou novely zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 245/2008 Z. z.“). Novela školského zákona bola schválená Vládou SR s pripomienkami a v súčasnosti proces pokračuje schvaľovacím procesom na pôde Národnej rady SR.

V rámci oblasti zameranej na poradenský systém v školstve boli VÚDPaP-om vypracované štandardy v rámci Národného projektu Štandardizácia systému poradenstva a prevencie k inklúzii a úspechu na trhu práce. Štandardy pre odborné služby sa zameriavajú na diagnostiku a nadväzujúce postupy, ako aj budovanie multidisciplinárnych tímov. Tieto štandardy boli VÚDPaP-om zaslané na rezort školstva k schvaľovaciemu procesu.

V rámci oblasti zameranej na desegregáciu vo výchove a vzdelávaní Ministerstvo školstva zverejnilo (2022) Metodický materiál desegregácie škôl pre zriaďovateľov a riaditeľov s názvom „Spolu v jednej (školskej) lavici“. Metodický materiál predstavuje základný rámec opatrení a odporúčaní, ktoré sa majú realizovať v triedach, školách, mestách či regiónoch. Po ňom budú nasledovať výzvy zamerané na pomoc žiakom zo znevýhodneného prostredia. Manuál zároveň poskytuje konkrétne odporúčania, rady a tipy pre zriaďovateľov, riaditeľov škôl, ako postupovať v procese desegregácie.

Národný inštitút vzdelávania a mládeže, od 1.1. do 30.6.2022 Metodicko-pedagogické centrum (ďalej len NIVaM), zabezpečoval v roku 2022 odbornometodickú pomoc a vzdelávanie PZ a OZ škôl a školských zariadení s vysokým zastúpením detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) a z marginalizovaných rómskych komunít (MRK).

Program inovačného vzdelávania Desegregácia vzdelávacieho systému v podmienkach školy a školského zariadenia je zameraný na oblasť inkluzívneho vzdelávania smerujúceho k desegregácii v škole a v školskom zariadení, bol vytvorený v 2Q 2022, schválený 30.5.2022, v súčasnosti je vzdelávanie realizované v dvoch vzdelávacích skupinách. Do vzdelávania je zapojených 48 pedagogických zamestnancov.

NIVaM realizoval aj odborné semináre „Inkluzívna edukácia smerujúca k desegregácii“ pre vedúcich pedagogických zamestnancov, vedúcich odborných zamestnancov a zriaďovateľov škôl a školských zariadení s cieľom prezentovať metodický materiál „Spolu v jednej lavici“, na uplatňovanie desegregácie a inkluzívnej edukácie v škole a školskom zariadení.

V rámci oblasti zameranej na debarierizáciu školského prostredia ministerstvo školstva vydalo (2022) manuál pre debarierizáciu škôl a školských zariadení. Metodika vznikla na základe potreby zabezpečiť bezbariérovú dostupnosť škôl a školských zariadení v SR. Jej hlavným cieľom je vytvorenie a nastavenie systému, postupov a

mechanizmov na systematickú prípravu odstraňovania bariér a tvorba podkladov pre vydávanie výziev na predkladanie projektov za účelom riešenia danej problematiky. Ministerstvo školstva tiež zverejnilo (2022) materiál „Mapovanie stavu debarierizácie materských, základných a stredných škôl a prioritizácia škôl“. Na základe tejto analýzy ministerstvo školstva vyhlásilo výzvu na debarierizáciu väčších stredných škôl. Od 24.08.2022 môžu stredné školy s počtom žiakov 275 a viac žiadať o financovanie projektov na debarierizáciu svojich priestorov. Účelom výzvy je uľahčiť žiakom so zdravotným znevýhodnením prístup k vzdelávaniu na stredných školách.

7.4 postupne zvýšiť dostupnosť sociálneho začlenenia detí, mládeže a dospelých so zdravotným znevýhodnením do voľnočasových aktivít, ŠKD, CVC, krúžkov a športových klubov a mládežníckych organizácií

- MŠVVŠ SR v roku 2023 vytvorí pracovnú skupinu, ktorá bude analyzovať problematiku dostupnosti sociálneho začlenenia detí, mládeže a dospelých so zdravotným znevýhodnením do voľnočasových aktivít, ŠKD, CVC, krúžkov, športových klubov a mládežníckych organizácií. V rámci možnosti pracovná skupina následne navrhne možné opatrenia a spôsoby plnenia, ktorými sa do konca účinnosti Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím zvýši dostupnosť sociálneho začlenenia v tejto oblasti. Súčasťou pracovnej skupiny budú zástupcovia MŠVVaŠ SR, zástupcovia organizácií poskytujúcich voľnočasové aktivity, zástupcovia mládežníckych organizácií a reprezentatívne organizácie osôb so zdravotným postihnutím a ich rodín
  - Merateľný ukazovateľ: počet stretnutí pracovnej skupiny

7.5 zabezpečiť čo najširšiu dostupnosť možnosti dosiahnuť stupeň vzdelávania ISCED 2 (nižšie stredné vzdelanie) s následnou možnosťou študovať na bežnej strednej škole aj pre osoby s mentálnym znevýhodnením

- MŠVVŠ SR v roku 2023 zabezpečí aby, v štátnom vzdelávacom programe (flexibilné kurikulum základného vzdelávania) pre jednotlivé vzdelávacie cykly základného vzdelania bude definovaná možná miera prispôsobenia (redukcie) cieľov a obsahu výchovy a vzdelávania ako redukovaný učebný výstup, naplnením ktorého dosiahne žiak nižšie stredné vzdelanie (ISCED 2). Ciele, výkonové a obsahové štandardy vo vzdelávacích oblastiach budú prostredníctvom redukovaného učebného výstupu prispôbené individuálnym potrebám žiaka tak, aby sa výchovou a vzdelávaním rozvíjal jedinečný potenciál žiaka, a aby zároveň žiak dokázal preukázať kľúčové spôsobilosti. Konkrétne úpravy cieľov a obsahu výchovy a vzdelávania bude určovať individuálny vzdelávací program žiaka. Redukovaný učebný výstup bude súčasne nárokovateľným podporným opatrením, ktoré sa bude realizovať na základe vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie na základe diagnostiky potrieb žiaka
  - Merateľný ukazovateľ: schválená úplná verzia Štátneho vzdelávacieho programu vrátane definovaného redukovaného učebného výstupu

- MŠVVŠ SR v školskom roku 2023/2024 zabezpečí, aby obsah externého testovania na účel získania nižšieho stredného vzdelania a komisionálnych skúšok na získanie nižšieho stredného vzdelania a kritériá ich úspešného absolvovania budú nastavené v súlade definovaným minimálnym učebným výstupom. Fyzickým osobám, ktoré vykonávajú externé testovanie na účel získania nižšieho stredného vzdelania alebo komisionálne skúšky na získanie nižšieho stredného vzdelania sa primerane k ich špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám upravujú podmienky na ich vykonanie. MŠVVŠ SR v spolupráci s RUŠS zabezpečí regionálnu dostupnosť škôl, ktoré budú organizovať program vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania podľa § 31a školského zákona. MŠVVŠ SR v spolupráci s RUŠS bude sledovať a vyhodnocovať dostupnosť všetkých opatrení na získanie nižšieho stredného vzdelania pre osoby s mentálnym znevýhodnením
  - Merateľný ukazovateľ: externé testovanie a komisionálne skúšky na získanie nižšieho stredného vzdelania upravené v súlade s definovaným redukovaným učebným výstupom

Aktualizácia opatrenia

- MŠVVŠ SR v roku 2023 zabezpečí aby, v štátnom vzdelávacom programe (flexibilné kurikulum základného vzdelávania) pre jednotlivé vzdelávacie cykly základného vzdelania bude definovaná možná miera prispôsobenia (redukcie) cieľov a obsahu výchovy a vzdelávania ako redukovaný učebný výstup, naplnením ktorého dosiahne žiak nižšie stredné vzdelanie (ISCED 2). Ciele, výkonové a obsahové štandardy vo vzdelávacích oblastiach budú prostredníctvom redukovaného učebného výstupu prispôsobené individuálnym potrebám žiaka tak, aby sa výchovou a vzdelávaním rozvíjal jedinečný potenciál žiaka, a aby zároveň žiak dokázal preukázať kľúčové spôsobilosti

7.6 zabezpečiť bilingválne vzdelávanie pre nepočujúce deti – úloha vypustená

- MŠVVŠ SR v roku 2023 vytvorí pracovnú skupinu na vytvorenie podmienok pre bilingválne vzdelávanie (slovenský jazyk - slovenský posunkový jazyk) pre nepočujúce deti od útleho veku dieťaťa
  - Merateľný ukazovateľ: počet stretnutí pracovnej skupiny
- MŠVVŠ SR v školskom roku 2023/2024 vytvorí systém rannej starostlivosti pre nepočujúce deti vo veku 0-6 rokov pri bilingválnom vzdelávaní
  - Merateľný ukazovateľ: systém rannej starostlivosti pre Nepočujúce deti vo veku 0-6 rokov pri bilingválnom vzdelávaní

Odpočet plnenia:

V súvislosti s určeným vekom (0-6 rokov veku dieťaťa) uvádzame, že podľa § 59 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“) sa na predprimárne vzdelávanie prijíma dieťa od troch rokov veku; výnimočne možno prijať dieťa od dovŕšenia dvoch rokov veku.

Na základe uvedeného nie je možné vytvoriť systém ranej starostlivosti pre vekovú kategóriu uvedenú v návrhu opatrenia t. j. od 0-6 rokov veku dieťaťa.

Zároveň podotýkame, že aktuálne platné právne predpisy umožňujú výchovu a vzdelávanie v posunkovom jazyku detí nepočujúcich, vrátane detí vo veku od 2-3 do 6 rokov veku dieťaťa a oblasti systému ranej starostlivosti pre deti vo veku od 0-6 rokov veku dieťaťa je venovaná pozornosť v nadrezortnom dokumente „Národná stratégia rozvoja koordinovaných služieb včasnej intervencie a ranej starostlivosti na roky 2022-2030 (gestor MPSVR SR).

Podľa § 4 písm. b) zákona NR SR č. 149/1995 Z. z. o posunkovej reči nepočujúcich osôb nepočujúcim deťom a žiakom sa zaručuje právo na výchovu a vzdelávanie primárne v slovenskom posunkovom jazyku. Vytváraniu konkrétnych podmienok na zabezpečenie výchovy a vzdelávania detí a žiakov v slovenskom posunkovom jazyku venovalo ministerstvo školstva zvýšenú pozornosť a kontinuálne implementovalo záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv (napr. Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím) pri tvorbe právnych predpisov, rezortných predpisov a usmernení. V rokoch 2016 – 2018 v rámci legislatívnych úprav právnych predpisov ministerstva školstva bolo rozšírené právo nepočujúcich detí a žiakov na výchovu a vzdelávanie primárne v slovenskom posunkovom jazyku. V rámci bezplatného zabezpečovania učebníc, učebných textov a pracovných zošitov bola ustanovená povinnosť ministerstva školstva zabezpečiť učebnice, učebné texty a pracovné zošity s implementáciou posunkovej reči nepočujúcich. Uvedené sa vzťahuje aj na oblasť predprimárneho vzdelávania t. j. detí vo veku od 2-3rokov veku dieťaťa do 6 roku veku dieťaťa.

Pokiaľ ide o bilingválne vzdelávanie je ustanovené školským zákonom ako výchova a vzdelávanie, ktorá sa môže uskutočňovať ako bilingválne vzdelávanie v štátnom jazyku a súčasne v cudzom jazyku. Bilingválne vzdelávanie sa uskutočňuje v:

- a) bilingválnom programe podľa medzinárodnej dohody uzavretej medzi Slovenskou republikou a iným štátom alebo
- b) študijnom odbore bez medzinárodnej dohody s iným štátom, ak škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie v cudzom jazyku najmenej v troch povinných vyučovacích predmetoch.

Z uvedeného vyplýva, že požiadavku vytvoriť systém ranej starostlivosti pre nepočujúce deti vo veku 0-6 rokov pri bilingválnom vzdelávaní nie je možné v zmysle týchto dikcií naplniť.

Zároveň dávame do pozornosti predkladateľa možnosť uvedený zámer realizovať prostredníctvom experimentálneho overovania podľa § 14 ods. 1 písm. f) školského zákona.

8 Zdravie (čl. 25)

SR poskytuje osobám so zdravotným postihnutím rovnaký rozsah, kvalitu a štandard bezplatnej alebo cenovo dostupnej zdravotnej starostlivosti a programov, ktoré sa poskytujú ostatným osobám, a to aj v oblasti zdravotníckych programov zameraných na sexuálne a reprodukčné zdravie a programov v oblasti verejného zdravia určených pre celú populáciu; ďalej poskytuje zdravotnú starostlivosť, ktorú osoby so zdravotným postihnutím vrátane detí a starších osôb špecificky potrebujú v dôsledku svojho zdravotného postihnutia, a to vrátane včasného zistenia, prípadne intervencie a služieb určených na minimalizáciu alebo prevenciu ďalšieho zdravotného postihnutia.

8.1 implementovať poskytovanie psychosociálneho poradenstva rodičovi a podpory optimálneho vývinu dieťaťa v rámci ústavnej zdravotnej starostlivosti, ak bolo dieťaťu identifikované riziko funkčných obmedzení pri zdravotnom postihnutí/pri predpokladanom vývoji zdravotného postihnutia

- MZ SR *do roku 2025* v spolupráci s ústavnými zdravotníckymi zariadeniami, najmä Národným ústavom detských chorôb v Bratislave, Detskou fakultnou nemocnicou s poliklinikou Banská Bystrica a Detskou fakultnou nemocnicou Košice na základe alokácie finančných prostriedkov z EU fondov v rámci Partnerskej dohody/Programu Slovensko pilotne vytvorí podmienky na dostupnosť komplexnej interdisciplinárnej starostlivosti, ak bolo u dieťaťa identifikované riziko funkčných obmedzení pri zdravotnom postihnutí /pri predpokladanom vývoji zdravotného postihnutia, a to najmä v starostlivosti o raný detský vývin, zriadením odborných centier pre uľahčenie prechodu z ústavnej zdravotnej starostlivosti do komunitnej starostlivosti, so zameraním na zdravie, výživu, a vývin dieťaťa s podporou responzívneho rodičovstva a možností vývinovej stimulácie, vrátane adresného odporúčenia do starostlivosti v regióne
  - Merateľný ukazovateľ: počet odborných centier, kde sa poskytuje interdisciplinárna starostlivosť na uľahčenie prechodu do komunitnej starostlivosti

8.2 zlepšiť prístup k zubno- lekárskemu ošetrovaniu v celkovej anestézii pre osoby so zdravotným postihnutím

- MZ SR *v roku 2025* zabezpečí zvýšenie počtu zubných ambulancií poskytujúcich zubné ošetrenia v celkovej anestézii tak, aby ich geografická dostupnosť zodpovedala oprávneným potrebám pacientov vyžadujúcich tento spôsob ošetrovania
  - Merateľný ukazovateľ: počet nových ambulancií a počet do vybudovaných ambulancií
- MZ SR *v roku 2025* pripraví na rokovanie Rady vlády SR pre osoby so zdravotným postihnutím informáciu o vytvorení nových zubných ambulancií poskytujúcich zubné ošetrenia v celkovej anestézii pre zdravotne postihnuté osoby
  - Merateľný ukazovateľ: informácia o vytvorení nových zubných ambulancií poskytujúcich zubné ošetrenia v celkovej anestézii pre zdravotne postihnuté osoby

Nové opatrenie

- MZ SR *do roku 2024* pripraví návrh novely zákona č. 577/2004 Z. z o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, v ktorom uvedie zoznam diagnóz, pri ktorých má poistenec nárok na zubno-lekárske ošetrenie v celkovej

anestézii, s plne alebo čiastočne uhrádzanými zubno-lekárskymi výkonmi zo zdrojov verejného zdravotného poistenia, a to aj v prípade, ak takýto poistenec neabsolvoval v predchádzajúcom kalendárnom roku preventívnu zubno-lekársku prehliadku

- Merateľný ukazovateľ: predloženie návrhu novely zákona do legislatívneho procesu

8.3 podpora včasnej prevencie vývinových funkčných porúch u detí pri poskytovaní všeobecnej zdravotnej starostlivosti

- MZ SR v spolupráci s hlavným odborníkom pre všeobecnú starostlivosť o deti a dorast a Slovenskou spoločnosťou primárnej pediatrickej starostlivosti do roku 2024 podporí vo všeobecnej ambulantnej starostlivosti o deti a dorast elektronické vyplňanie skríníngov Tekos a M-CHAT a monitorovacej a skríníngovej metódy S-PMV podľa Štandardu vyšetrení psychomotorického vývinu detí pri 2.-11. preventívnej prehliadke v primárnej starostlivosti na základe alokácie finančných prostriedkov čerpaných z EU fondov v rámci Partnerskej dohody/Programu Slovensko, vrátane získavania a štatistického vyhodnocovania dát k prevencii vývinových funkčných porúch u detí

- Merateľný ukazovateľ: počet podporených ambulancií a počet štatistických analýz

8.4 priebežne pri rokovaní Kategorizačnej komisie pre zdravotnícke pomôcky a Kategorizačnej komisie pre špeciálne zdravotnícke materiály vyhodnocovať finančnú dostupnosť kategorizovaných zdravotníckych pomôcok na mobilitu, zariadení a podporných technológií v rámci kompetencií, ktoré v tomto smere MZ SR má ako orgán spravujúci kategorizačný proces

- MZ SR bude na každom rokovaní Kategorizačnej komisie pre zdravotnícke pomôcky a Kategorizačnej komisie pre špeciálny zdravotnícky materiál zaraďovať do programu rokovania problematiku prehodnotenia výšky doplatkov na zdravotnícke pomôcky pre občanov so zdravotným postihnutím v snahe dosiahnuť ich zníženie za predpokladu súčinnosti zdravotných poisťovní a členov odborných pracovných skupín, pričom bude klásť osobitný dôraz najmä na pomôcky určené najviac zdravotne postihnutým osobám

- Merateľný ukazovateľ: zaraďovanie problematiky doplatkov u pomôcok pre najviac zdravotne postihnuté osoby do rokovaní jednotlivých kategorizačných komisií

Odpočet plnenia:

Kategorizačná komisia pre zdravotnícke pomôcky a Kategorizačná komisia pre špeciálne zdravotnícke materiály ako poradné orgány ministra zdravotníctva SR pre proces kategorizácie priebežne štandardne pracujú tak, aby súčasťou každého stretnutia a rokovania o každom predložennom návrhu bolo vyhodnocovanie finančnej dostupnosti všetkých prerokovávaných položiek, novo zaraďovaných a existujúcich. Celý rozsah posudzovaného sortimentu MZ SR vníma aj z pohľadu fyzicky dostupného sortimentu, jeho šírky a kvality. Ak nemá dôjsť k výraznému zhoršeniu fyzickej aj

finančnej dostupnosti pomôcok, bude nevyhnutné iniciovať medzirezortné aktivity na úrovni MZ SR, MF SR a MPSVaR SR.

Aktualizácia opatrenia

- MZ SR bude *raz ročne* organizovať spoločné konzultačné stretnutie predstaviteľov MZ SR, zdravotných poisťovní, distribútorov a predstaviteľov organizácií osôb so zdravotným postihnutím a patientskych organizácií s cieľom definovať zdroje aktuálnych problémov a možnosti ich riešenia

8.5 zabezpečiť podporu zdravotníckym pracovníkom pri manažmente pacientov so zdravotným postihnutím. MZ SR zabezpečí zdravotníckym pracovníkom podporu (informačnú, vzdelávaciu) na zlepšenie ich zručností v oblasti komunikácie s osobami so zdravotným postihnutím a ich rodinnými príslušníkmi s ohľadom na ich špecifické potreby

- MZ SR *do roku 2030* v spolupráci s reprezentatívnymi organizáciami zastupujúcimi osoby so zdravotným postihnutím zapracuje do minimálnych štandardov špecializačného štúdia v rámci komplexnej inovácie minimálnych štandardov pre jednotlivé zdravotnícke povolania tému: Komunikácia s osobami so zdravotným postihnutím pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti s ohľadom na ich špecifické potreby v komunikácii
  - Merateľný ukazovateľ: inovované minimálne štandardy pre zdravotnícke povolania lekár, zubný lekár, sestra, pôrodná asistentka, zdravotnícky záchranár, praktická sestra - asistent, logopéd, psychológ, liečebný pedagóg a fyzioterapeut

Nové opatrenie

8.6 participovať na podujatiach a konferenciách umožňujúcich podporu zvyšovania informovanosti o zriedkavých chorobách medzi odbornou a laickou verejnosťou a organizovať podujatia a konferencie umožňujúce zvyšovanie informovanosti o zriedkavých chorobách

- MZ SR bude *každoročne* podporovať zvyšovanie informovanosti o zriedkavých chorobách medzi odbornou a laickou verejnosťou (vrátane pacientov). Vytvárať podporné stratégie pre pacientov so zriedkavými chorobami v rámci stratégie pacientov so zdravotným postihnutím. Podporovať expertízu a medzinárodnú spoluprácu v oblasti zriedkavých chorôb - zapojenie slovenských pracovísk zapojených v Európskych referenčných sieťach, ako aj iných pracovísk, ktoré sa venujú pacientom so zriedkavými chorobami (Národný zoznam pracovísk pre zriedkavé choroby v SR). Vytvárať prostredie, ktoré umožňuje transparentný prístup k inovatívnym a moderným liečebným možnostiam, ktoré odpovedajú súčasnému vedeckému poznaniu
  - Merateľný ukazovateľ: participácia na medzinárodnom dni zriedkavých chorôb, organizovanie konferencie o zriedkavých chorobách, organizovanie workshopov pre pracoviská zapojené v ERN

Nové opatrenie

8.7 podpora poskytovania perinatálnej zdravotnej starostlivosti

- MZ SR bude *priebežne* poskytovať osobám so zdravotným postihnutím rovnaký rozsah, kvalitu a štandard bezplatnej alebo cenovo dostupnej zdravotnej starostlivosti, ktoré sa poskytujú ostatným osobám, a to aj v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a v oblasti verejného zdravia určených pre celú populáciu
  - Merateľný ukazovateľ: systematické preverovanie a hodnotenie dodržiavania štandardného postupu (Štandardný postup na výkon prevencie: Starostlivosť o matku a novorodenca podľa zásad Baby-friendly Hospital Initiative (BFHI) – podpora vzťahovej väzby a laktácie) v oblasti gynekológie a pôrodnictva pri dodržiavaní zásad Baby-friendly Hospital Initiative (BFHI)

9 Habilitácia a rehabilitácia (čl. 26)

SR prijme účinné a primerané opatrenia, a to aj cestou vzájomnej podpory ľudí so zdravotným postihnutím, aby umožnili osobám so zdravotným postihnutím dosiahnuť a udržať si maximálnu možnú samostatnosť, uplatniť v plnej miere telesné, duševné, sociálne a profesijné schopnosti a dosiahnuť plné začlenenie a zapojenie do všetkých oblastí života. Na tento účel sa zriadia, podporujú a rozširujú komplexné habilitačné a rehabilitačné služby a programy, najmä v oblasti zdravotníctva, zamestnanosti, vzdelávania a sociálnych služieb

9.1 zaviesť systém individualizovanej komplexnej podpory osôb so zdravotným postihnutím a ich rodín cez nadrezortný systém habilitačných a rehabilitačných služieb

- MPSVR SR v roku 2023 vytvorí pracovnú skupinu za účasti MZ SR, MŠVVaŠ SR a zástupcov reprezentatívnych organizácií, účelom ktorej bude dohodnutie kompetencií jednotlivých rezortov v systéme habilitačných a rehabilitačných služieb
  - Merateľný ukazovateľ: počet stretnutí pracovnej skupiny

10 Práca a zamestnávanie (čl. 27)

SR podporuje právo osôb so zdravotným postihnutím na prácu na rovnakom základe s ostatnými, najmä právo na možnosť živiť sa slobodne zvolenou prácou alebo prácou prijatou na trhu práce, a právo na pracovné prostredie, ktoré je otvorené, začleňujúce a prístupné pre osoby so zdravotným postihnutím.

10.1 implementovať nástroje podpory a pomoci zamerané na zvýšenie zamestnateľnosti a zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím

- MPSVR SR bude *priebežne* podporovať zamestnávanie občanov so zdravotným postihnutím a vytvárať legislatívne podmienky na podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím na otvorenom trhu práce

bez potreby zriaďovania chráneného pracoviska alebo chránenej dielne prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce, vrátane implementovania inovovaných alebo nových aktívnych opatrení na trhu práce, vrátane využívania nástrojov v oblasti sociálnej ekonomiky zabezpečované priebežne najmä na základe prijatých národných projektov v súlade so zákonom o službách zamestnanosti v rámci programového obdobia 2021 – 2027

- Merateľný ukazovateľ: prijatá legislatíva

Odpočet plnenia:

V roku 2022 bola s účinnosťou od 1.1.2023, resp. 1.1.2024 upravená legislatíva v oblasti zamestnávania OZP zákonom č.426/2022 Z.z., zákonom č. 430/2022 Z.z. a zákonom č. 488/2022 Z.z., ktorým novelizoval zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov vznp. smerujúca k príprave právneho rámca na podporu zamestnávania OZP bez potreby vytvorenia CHD/CHP. Úprava určuje, ktoré kategórie OZP budú považované za oprávnené pre podporu zamestnávania v CHD/CHP, pričom zamestnávanie OZP, u ktorých je predpoklad uplatnenia sa mimo CHD/CHP, bude podporené v rámci národného projektu, ktorým budú implementované nové aktívne opatrenia na trhu práce podporujúce zamestnávanie OZP na otvorenom trhu práce.

Zákon č. 112/2018 Z.z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 112/2018 Z. z.“) v súvislosti s účinnou novelizovanou právnou úpravou od 1.1.2023 s cieľom posilniť a podporiť na SR priaznivé prostredie pre rozvoj sociálnej ekonomiky.

Podpora SE:

1. Ústredie PSVR SR realizuje prostredníctvom úradov práce Národný projekt „Podpora integračných podnikov“ zameraný na podporu registrovaných integračných sociálnych podnikov formou poskytovania mzdových nákladov a dodatočných nákladov na zamestnávanie znevýhodnených a zraniteľných zamestnancov vrátane zdravotne znevýhodnených osôb, s cieľom zlepšiť ich postavenie na trhu práce, zvýšiť zamestnateľnosť a zamestnanosť.

2. Implementačná agentúra MPSVR SR realizuje Národný projekt „Inštitút sociálnej ekonomiky“. Vytvorených bolo 8 regionálnych centier sociálnej ekonomiky v každom krajskom meste, ktoré poskytujú potenciálnym záujemcom o sociálne podnikanie a registrovaným sociálnym podnikom všetky potrebné informácie o sociálnom podnikaní, podmienkach priznania štatútu registrovaného sociálneho podniku, povinnostiach registrovaného sociálneho podniku, informácie o priamej a nepriamej podpore sociálnym podnikom, atď.

3. Ústredie práce realizovalo prostredníctvom úradov práce NP „Investičná pomoc pre sociálne podniky - nenávratná zložka“. V rámci tohto projektu bolo podporených 97 registrovaných sociálnych podnikov.

K marcu 2023 je registrovaných 531 sociálnych podnikov, v ktorých pracuje 3 721 zdravotne znevýhodnených osôb.

- MPSVR SR bude *priebežne* zabezpečovať individuálnu prácu s občanmi so zdravotným postihnutím, aj prostredníctvom využívania neštátnych služieb zamestnanosti poskytovaných agentúrami podporovaného zamestnávania vytvorením podmienok potrebných pre ich fungovanie a nastavenie spolupráce s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny v oblasti podporovaného zamestnávania

- Merateľný ukazovateľ: vypracovaný projekt

Odpočet plnenia:

V roku 2022 boli vytvorené predpoklady, na základe ktorých je možné zrealizovanie projektu, nadväzne na programové dokumenty na PO 2021-2027. Predložené a schválené EK boli - Partnerská dohoda SR na roky 2021-2027 (07/2022), Program Slovensko 2021-2027 (11/2022). Za účelom prípravy projektu sa dňa 28.2.2023 uskutočnilo na MPSVR SR pracovné rokovanie so zástupcami APZ.

10.2 za účelom zlepšenia podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím v štátnej a verejnej správe Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v rámci tzv. pilotného monitorovania zrealizuje v priebehu roka 2023 s výstupom v roku 2024

- MPSVR SR *ku koncu roka 2022* uskutoční odpočet podielu zamestnancov so zdravotným postihnutím vo verejnej správe pod rezortom MPSVaR SR (štatistické zhrnutie o stave zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím v rezorte ministerstva)

- Merateľný ukazovateľ: monitoring/analýza

Odpočet plnenia:

MPSVR SR v roku 2022 s výstupom pre rok 2023 zadalo Inštitútu pre výskum práce a rodiny vypracovanie štúdie „Zlepšenie podpory zamestnávania OZP v štátnej a verejnej správe – pilotné monitorovanie v rezorte práce, sociálnych vecí a rodiny SR“, pričom jednou z tém bude pokryté a splnené uvedené opatrenie.

- MPSVR SR uskutoční monitoring/analýzu existujúcich opatrení cielených na vytváranie vhodných pracovných podmienok pre osoby so zdravotným postihnutím, ako aj na sprístupňovanie ponuky pracovných miest osobám so zdravotným postihnutím a na sprístupňovanie procesu výberových konaní osobám so zdravotným postihnutím

- Merateľný ukazovateľ: monitoring/analýza

Odpočet plnenia:

MPSVR SR v roku 2022 s výstupom pre rok 2023 zadalo Inštitútu pre výskum práce a rodiny vypracovanie štúdie „Zlepšenie podpory zamestnávania OZP v štátnej a verejnej správe – pilotné monitorovanie v rezorte práce, sociálnych vecí a rodiny SR“, pričom jednou z tém bude pokryté a splnené uvedené opatrenie.

- Identifikácia efektívnosti existujúcich nástrojov podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím v štátnej a verejnej správe a navrhnutie nových opatrení s cieľom podporiť zvýšenie počtu zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím v štátnej a verejnej správe

- Merateľný ukazovateľ: monitoring/analýza

Odpočet plnenia:

MPSVR SR v roku 2022 s výstupom pre rok 2023 zadalo Inštitútu pre výskum práce a rodiny vypracovanie štúdie „Zlepšenie podpory zamestnávania OZP v štátnej

a verejnej správe – pilotné monitorovanie v rezorte práce, sociálnych vecí a rodiny SR“, pričom jednou z tém bude pokryté a splnené uvedené opatrenie.

11 Účasť na kultúrnom živote, rekreácií, záujmových aktivitách a športe (čl. 30)

SR prijme všetky príslušné opatrenia na zabezpečenie prístupu ku kultúrnym materiálom v prístupných formátoch, prístupu k televíznym programom, filmom, divadlu a iným kultúrnym aktivitám v prístupných formátoch, prístupu k miestam určeným pre kultúrne predstavenia alebo služby, ako sú divadlá, múzeá, kiná, knižnice a služby cestovného ruchu, a v najväčšej možnej miere, mali prístup k historickým pamiatkam a k významným miestam národného kultúrneho dedičstva.

11.1 sprístupňovať kultúru a umenie vo formátoch prístupných osobám so zrakovým a sluchovým postihnutím

- MK SR prostredníctvom organizácií vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti bude zabezpečovať do roku 2030 realizáciu kultúrnych a umeleckých podujatí (v oblasti divadla, hudby, filmu, výtvarného umenia, tanečného umenia) vrátane sprístupňovania expozícií s titulkami pre osoby so sluchovým postihnutím, s tlmočením do slovenského posunkového jazyka, s videokomentárom pre osoby so sluchovým postihnutím, s audiokomentárom pre osoby so zrakovým postihnutím, s informáciami (napr. popisky, sprievodné texty a pod.) v Braillovom písme alebo s exponátmi, ktoré je možné vnímať hmatom
  - Merateľný ukazovateľ: prehľad podujatí realizovaných organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR (každoročne), sumárny prehľad projektov podporených prostredníctvom dotačného programu Kultúra znevýhodnených skupín podľa cieľových skupín zohľadňujúci konkrétny typ zdravotného postihnutia (každoročne) a výsledky mapovania v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR (raz za 5 rokov)

Odpočet plnenia:

Prehľad podujatí realizovaných organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR (každoročne), sumárny prehľad projektov podporených prostredníctvom dotačného programu Kultúra znevýhodnených skupín podľa cieľových skupín zohľadňujúci konkrétny typ zdravotného postihnutia (každoročne) a výsledky mapovania v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR (raz za 5 rokov).

V roku 2022 boli na webovom sídle MK SR zverejnené dve výzvy na predkladanie žiadostí o dotáciu v dotačnom programe Kultúra znevýhodnených skupín – prvá v máji 2022 pre projekty realizované v roku 2022 s termínom predkladania žiadostí 7. júna 2022 a druhá v novembri 2022 pre projekty realizované v roku 2023 s termínom na predkladanie žiadostí 12. decembra 2022. MK SR v roku 2022 podporilo 16 projektov špecificky zameraných na oblasť kultúry osôb so zrakovým postihnutím a 24 projektov osôb so sluchovým postihnutím.

MK SR opakovane po piatich rokoch v roku 2022 zrealizovalo prieskum o stave fyzickej a informačnej debarierizácie v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR. Súčasťou mapovania bolo aj zisťovanie debarierizačného dlhu v organizáciách ministerstva, ktorý bol Inštitútom kultúrnej politiky odhadnutý na 21,5 milióna eur.

Informatívny materiál obsahujúci výsledky prieskumu je dostupný prostredníctvom webového sídla MK SR.

Aktualizácia opatrenia

11.1. sprístupňovať kultúru a umenie vo formátoch prístupných osobám so zdravotným postihnutím

- MK SR bude *každoročne* prostredníctvom organizácií vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti zabezpečovať realizáciu kultúrnych a umeleckých podujatí (v oblasti divadla, hudby, filmu, výtvarného umenia, tanečného umenia) v dostupných formátoch, vrátane sprístupňovania expozícií bezbariérov, s titulkami a tlmočením do slovenského posunkového jazyka, s videokomentárom pre osoby so sluchovým postihnutím, s audiokomentárom a informáciami (ako sú napr. popisky, sprievodné texty) v Braillovom písme alebo s exponátmi, ktoré je možné vnímať hmatom pre osoby so zrakovým postihnutím a pod.
  - Merateľný ukazovateľ:
    1. celkový počet podujatí realizovaných organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR,
    2. počet návštevníkov z cieľovej skupiny (osoby so zdravotným postihnutím),
    3. počet kultúrnych podujatí a aktivít s aktívnym zapojením cieľovej skupiny (každoročne),
    4. formy zliav zo vstupného alebo poplatkov poskytované návštevníkom so zdravotným postihnutím a pre ich sprievodcov (zľava v percentách),
    5. sumárny prehľad projektov podporených prostredníctvom dotačného programu Kultúra znevýhodnených skupín podľa cieľových skupín zohľadňujúci konkrétny typ zdravotného postihnutia (každoročne),
    6. výsledky mapovania stavu informačnej a fyzickej debarierizácie v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR (raz za 5 rokov).

11.2 sprístupňovať slovenské filmy pre osoby so sluchovým a zrakovým postihnutím

- MK SR prostredníctvom Slovenského filmového ústavu zabezpečí *do roku 2030* vydávanie slovenských filmov s audiokomentárom pre osoby so zrakovým postihnutím, titulkami pre osoby so sluchovým postihnutím alebo s tlmočením do slovenského posunkového jazyka
  - Merateľný ukazovateľ: počet vydaných slovenských filmov s audiokomentárom pre osoby so zrakovým postihnutím, titulkami pre osoby so sluchovým postihnutím alebo s tlmočením do slovenského posunkového jazyka

Odpočet plnenia:

DVD a blu-ray tituly vydané v SFÚ v roku 2022 s audiokomentárom pre osoby so zrakovým postihnutím a titulkami pre osoby so sluchovým postihnutím:

- DVD Jaroslava Havettová. Výber z tvorby

- Blu-ray Slnko v sieti
- Blu-ray Záhrada
- Blu-ray Dežo Hoffmann – fotograf Beatles

Nová úloha

- MK SR bude *v roku 2024* hľadať možnosti vrátane návrhov legislatívnych zmien, ak to bude potrebné, ako zabezpečiť, aby hlasové komentovanie pre nevidiacich vyrobené k slovenským audiovizuálnym dielam bolo verejne dostupné pre osoby so zrakovým postihnutím
  - Merateľný ukazovateľ: počet verejne dostupných hlasových komentárov pre nevidiacich vyrobených k slovenským audiovizuálnym dielam

Nová úloha

- MK SR bude *v roku 2024* spolupracovať s prevádzkovateľmi audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie na tom, aby zvyšovali informovanosť o tom, ktoré programy v audiovizuálnych mediálnych službách na požiadanie sú sprevádzané titulkami pre osoby so sluchovým postihnutím, hlasovým komentovaním pre nevidiacich alebo tlmočené do slovenského posunkového jazyka a na zabezpečení toho, aby vyhľadávanie takýchto programov v katalógu programov bolo užívateľsky prívetivé aj pre osoby so zrakovým a sluchovým postihnutím
  - Merateľný ukazovateľ: počet audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie, ktorých katalógy sú užívateľsky prívetivé pre osoby so zrakovým a sluchovým postihnutím

11.3 podporiť kultúru a dostupnosť kultúry pre osoby so sluchovým postihnutím

- MK SR *do roku 2023* zriadi pracovnú skupinu za účelom prípravy náplne činnosti centra kultúry osôb so sluchovým postihnutím v rezorte Ministerstva kultúry SR ako špecializovaného pracoviska pre oblasť starostlivosti o kultúru nepočujúcich a dostupnosti kultúry pre osoby so sluchovým postihnutím
  - Merateľný ukazovateľ: zriadená pracovná skupina
- MK SR *do roku 2024* vypracuje návrh na vznik špecializovaného pracoviska
  - Merateľný ukazovateľ: príprava náplne činnosti centra kultúry osôb so sluchovým postihnutím vrátane vyčíslenia finančných nákladov (materiál na rokovanie porady vedenia MK SR)

Aktualizácia opatrenia

- MK SR *do roku 2024* zriadi pracovnú skupinu za účelom prípravy náplne činnosti metodického centra kultúry osôb so zdravotným postihnutím v rezorte Ministerstva kultúry SR ako špecializovaného pracoviska pre sprístupňovanie kultúry osobám so zdravotným postihnutím
- MK SR *do roku 2025* vypracuje návrh na vznik špecializovaného pracoviska

Zoznam použitých skratiek

IVPR - Inštitút pre výskum práce a rodiny
MD SR – ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MF SR – ministerstvo financií Slovenskej republiky
MIRRI SR – ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MK SR – ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MPSVR SR – ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MS SR – ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
MŠVVŠ SR – ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR – ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR – ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MVO – mimovládne organizácie
SKN - Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči
SNSPLP – Slovenské národné stredisko pre ľudské práva
ÚKOZP – Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím
ÚPÚPaV SR - Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky
ÚVO - Úrad pre verejné obstarávanie